

Rammebetingelser Grimstad kommune

Regjeringens kommuneopplegg for 2025

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 7. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 5,15 mrd. kr, som tilsvarer 1,2 % vekst. Veksten er 150 mill. kr høyere enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai. Samtidig er anslaget for merutgifter til pensjonskostnader som finansieres med frie inntekter, om lag 650 mill. kr lavere. Til sammen gir dette kommunene et handlingsrom som er 0,8 mrd. kr høyere enn det som ble lagt til grunn i kommuneproposisjonen.

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2025 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 4,1 %, fordelt med 4,5 % som årslønnsvekst og 3,5 % som prisvekst. I realveksten ligger det også inne 1,7 mrd. kr til omleggingen av inntektssystemet, 250 mill. kr til bemanning i barnehager og 150 mill. kr til psykisk helse.

Realveksten på 1,2 % er regnet fra inntektsnivået i 2024 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2024, blir inntektsveksten høyere, siden den da regnes fra et nedjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2024. Nedjusteringen for i år har sammenheng med redusert skatteinntektsanslag for kommunene med 2,0 mrd. kr. Skatteveksten for i år er nå anslått til 3,8 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør også merkes at deflatoren er justert opp fra 4,3 prosent i RNB til 4,4 prosent.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2025 settes opp med 1,8 prosentpoeng. Denne betydelige økningen har sammenheng med at eierinntekter tas ut av skattegrunnlaget for kommunene, og at den kommunale formuesskattesatsen reduseres med en fjerdedel. I tillegg ligger det til grunn et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) fortsatt skal utgjøre rundt 40 pst. av de samlede inntektene.

Ordinær skatt på inntekt og formue inkl. naturressursskatt for 2025 anslås å bli 7,5 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 4,0 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 5,8 % nominelt, tilsvarende en realvekst på 1,7 %.

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2025 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **1 770,605 mill. kr**, som er 7,021 mill. kr høyere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **1 651 182 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 14,191 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 1 665,373 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2024. I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 105,232 mill. kr eller 6,3 %.

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Grimstad
Samlet korreksjon (1000 2024-kr)	3 125 878	14 191
Elever statlige og private skoler	-125 599	-606
Grensejustering	0	0
Gratis timer SFO	1 068 188	5 153
Gevinstuttak ny prøve-/eksamensløsning	-5 400	-26
Overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem	8 198	36
Økt minsteytelse kvalifiseringsstønad	16 500	72
Økte utgifter til sosialhjelp	30 000	130
Ny opplæringslov	58 309	281
Pensjon for fosterforeldre	60 999	268
Voksen vaksinasjons-program	190 490	834
Redusert makspris barnehage	1 543 400	7 075
Nominell videreføring makspris barnehage	166 734	764
Endring i tabell C-saker knyttet til barnehage	68 390	0
Teknisk korreksjon makspris barnehage	45 669	209

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2026-28) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,7% (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2025-kr):¹

	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd (fast del)	723 383	761 959	773 448	781 539	792 761
Skatt	833 069	839 621	875 375	885 724	895 547
Inntektsutjevning	94 730	169 025	153 318	155 110	156 809
Sum frie inntekter	1 651 182	1 770 605	1 802 141	1 822 373	1 845 117
%-endring		7,2	1,8	1,1	1,2

¹ I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det i utgangspunktet lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2025, 1.1.2026, 1.1.2027 og 1.1.2028 (SSB MMMM). Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år.

Under presenteres beregninger av kommunens demografikostnader for det enkelte år i ny planperiode – basert på oppdaterte framskrivninger fra SSB. Demografikostnadene er et uttrykk for hva det vil koste kommunen å videreføre tjenestetilbudet (med samme standard og dekningsgrad) for å holde tritt med befolkningsutviklingen. I rammeforutsetningene for kommunens budsjett-/tjenesteområder kan det være relevant å vise til disse demografikostnadene, da kommunen i budsjetteringen av frie inntekter har inne realvekst som kompenserer for demografikostnadene.

Demografikostnader for frie inntekter 2025-28. I 1000 2025-kr.²

Grimstad	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Barnehage	7 450	-500	-4 112	6 649	9 488
Grunnskole	-5 024	-6 757	-2 426	-7 797	-22 003
Pleie og omsorg	23 556	23 538	23 078	22 657	92 828
Kommunehelse	2 205	2 106	1 667	1 629	7 607
Barnevern	-17	-210	-216	-58	-500
Sosialtjeneste	1 935	1 786	1 364	1 264	6 349
Sum kommune	30 105	19 963	19 356	24 345	93 768

² Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har anslått økte demografikostnader for kommunene på 2,5 mrd. kr for 2025.

Vedlegg

Dokumentasjon av frie inntekter 2024 og 2025 (Grønt hefte 2025).

Grimstad	2024	2025
Innbyggertilskudd	734 815	790 740
Utgiftsutjevnenende tilskudd/trekk	-15 968	-30 875
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	-10 955	-14 952
Inntektsgarantitilskudd, netto	-1 798	-3 045
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	12 500	19 613
Distriktstilskudd Sør-Norge/småkommunetilskudd	0	0
Distriktstilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	917	478
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnstilskudd*	550	0
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	720 062	761 959
Anslag inntektsutjevnenende tilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	51 732	169 374
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	880 678	832 251
Endring rammetilskudd etter budsjettsaldering	4 151	0
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	0	0
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	-6 950	0
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	1 649 673	1 763 584
Oppgavekorrigering**	13 552	0
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	1 663 225	1 763 584
Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		6,0 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		100 359

*) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen

**) I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2025 tabell 3-k.

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2025 og endring 2024-2025.³

Grimstad	2025			Endring 2024-25	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
0 år (ny)	0,0024	0,9975	-11		
1-5 år (ny)	0,1445	1,0447	11 635		
6-12 år (ny)	0,1654	1,0924	27 537		
13-15 år (ny)	0,0741	1,0861	11 491		
16-22 år	0,0227	1,1322	5 404		
23-24 år (ny)	0,0060	1,1659	1 793		
25-66 år (ny)	0,1266	0,9692	-7 017		
67-79 år	0,0659	0,9376	-7 403		
80-89 år	0,0633	0,9612	-4 425		
over 90 år	0,0395	0,7741	-16 070		
Basistillegg	0,0217	0,6211	-14 806		
Sone	0,0103	0,7241	-5 118		
Nabo	0,0103	0,8886	-2 066		
Landbrukskriterium	0,0019	0,6451	-1 214		
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0081	1,1375	2 006		
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0148	1,1640	4 372		
Dødlighet	0,0442	0,9652	-2 769		
Lavinntekt	0,0151	0,7924	-5 644		
Personer med lav utdanning (ny)	0,0141	0,9155	-2 146		
Uføre 18-49 år	0,0089	1,3388	5 431		
Opphopningsindeks (ny)	0,0061	0,6799	-3 516		
Aleneboende 30 - 66 år	0,0204	0,8204	-6 598		
PU over 16 år	0,0212	0,9799	-768		
Aleneboende 67 år og over	0,0522	0,8292	-16 057		
Sysselsatte 25-54 år heltid (ny)	0,0255	0,8711	-5 919		
Pasienter med diagnose innen rus og psykiatri (ny)	0,0148	1,0376	1 002		
Kostnadsindeks	1,0000	0,9829	-30 875	-0,7 %	-14 908
Nto virkning statlige/private skoler			-14 952		-3 997
Sum utgiftsutjevn. mm.			-45 827		-18 905

³ Utgiftsbehovet som ligger til grunn for omfordelingen i utgiftsutjevningen er på 399 mrd. kr i 2025, tilsvarende en økning på 11,6 pst fra 2024-2025.

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2025 (og endring 2024-25) fordelt på sektorområder.

Grimstad	2025			Endr. 2024-2025	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
Barnehage	0,1572	1,0165	4 682	-1,5 %	-3 156
Administrasjon og landbruk	0,0790	0,9463	-7 641	-0,8 %	-1 761
Grunnskole	0,2334	1,0698	29 336	0,4 %	3 876
Pleie og omsorg	0,3564	0,9265	-47 184	-0,5 %	-7 913
Kommunehelse	0,0633	0,9710	-3 309	0,5 %	372
Barnevern	0,0406	0,9735	-1 937	-7,9 %	-5 331
Sosialtjeneste	0,0700	0,9618	-4 823	0,6 %	-1 015
Kostnadsindeks	1,0000	0,9829	-30 875	-0,7 %	-14 908